

Köken ve Hikâyeleriyle

KIRKLARELİ KÖY ADLARI

Hamide ÖZDOĞAN

Yakup YILMAZ

UTOPIA & RumeliYA

Yazar / Author

Hamide ÖZDOĞAN
Yakup YILMAZ

Kitap adı / Book title

Köken ve Hikâyeleriyle
KIRKLARELİ KÖY ADLARI

Editör: Prof. Dr. Yakup YILMAZ
Grafiker: RumeliYA
Kapak tasarımcı: RumeliYA

Yayın dili / Publication language: Türkçe / Turkish
Yayın no / Publication number: 14

ISBN

RumeliYA: 978-605-71225-8-2
UTOPIA: 978-86-87929-58-6

COBISS.SR-ID 76434441

Yayın tarihi / Date published: 2022

Baskı yerı / Printing house

SAGE Yayıncılık Rek. Mat. San. Tic. Ltd. Şti. **Sertifika No:** 47603
Kazım Karabekir Caddesi, Kültür Çarşısı No: 7 / 101-102
İskitler / ANKARA
0 312 341 00 02 - 0 549 341 00 02

Adres / Address

RumeliYA Yayıncılık & Publishing
Karacaibrahim Mh. Nüzhet Somay Cd., No. 49 B Merkez, Kırklareli, Türkiye
Sertifika / Certificate No 48218
web: www.rumeliya.com
e-mail: editor@rumeliya.com

Vojvode Milenka 52A/III/12A, 11000 **Beograd** | (011) 36 11 820 |
web: <http://www.utopia.co.rs/>
e-mail: info@utopia.co.rs

APA

Özdoğan, H. & Yılmaz, Y. (2022). Köken ve Hikâyeleriyle Kırklareli Köy Adları.
Belgrad & Kırklareli: UTOPIA & RumeliYA.

© 1. baskı yayın hakkı UTOPIA & RumeliYA Yayıncılık & Publishing
© The copyright 1st edition UTOPIA & RumeliYA Yayıncılık & Publishing

Kırklareli'ne uğramış herkese...

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	IX
KISALTMALAR.....	XI
GİRİŞ	1
Ad Bilim	1
Adlandırma	2
Yer Ad Bilimi.....	3
1. BÖLÜM.....	5
KIRKLARELİ KÖYLERİ.....	5
1.1. Kırklareli Köyleri	5
1.2. Yerli Köyler.....	5
1.3. Göçmen Köyleri.....	6
2. BÖLÜM	11
KIRKLARELİ İL VE İLÇELERİNİN TARİHÇESİ	11
2.1. Kırklareli.....	11
2.2. Kofçaz.....	13
2.3. Pehlivanköy	13
2.4. Demirköy	14
2.5. Pınarhisar.....	15
2.6. Vize.....	15
2.7. Babaeski	16
2.8. Lüleburgaz	17
3. BÖLÜM	19
KIRKLARELİ KÖY ADLARININ İNCELENMESİ	19
3.1. Yapı Bakımından Tasnifi	19
3.1.1. Sözcük Halindekiler	19

VI / H. Özdoğan & Y. Yılmaz

3.1.2. Söz Öbekleri Hâlindekiler.....	20
3.2. İçerik Bakımından Tasnifi.....	22
3.2.1. Akrabalık Adalarından Mülhem.....	22
3.2.2. Araç-Gereç Adalarından Mülhem.....	22
3.2.3. Belirli Günlerden Mülhem	22
3.2.4. Bitki ve Bitki Alan Adalarından Mülhem	22
3.2.5. Coğrafi Oluşum Adalarından Mülhem	22
3.2.6. Dine Yönelik Adlardan Mülhem	23
3.2.7. Dini Vecibelerden Mülhem	23
3.2.8. Duygu İfadelerinden Mülhem.....	23
3.2.9. Gök Bilimi Adalarından Mülhem	23
3.2.10. Hayvan ve Hayvanlı AlanAdalarından Mülhem.....	23
3.2.11. Kişi Adalarından Mülhem.....	23
3.2.12. Maddiyata Yönelik Adlardan Mülhem	24
3.2.13. Maden Adalarından Mülhem	24
3.2.14. Maneviyata Yönelik Adlardan Mülhem	24
3.2.15. Meslek Adalarından Mülhem.....	24
3.2.16. Meyve Adalarından Mülhem.....	24
3.2.17. Nitel Adlardan Mülhem	25
3.2.18. Renk Adalarından Mülhem.....	25
3.2.19. Topluluk Adalarından Mülhem.....	25
3.2.20. Unvan, Lakap Adalarından Mülhem.....	25
3.2.21. Yapı ve Mekân Adalarından Mülhem	25
3.2.22. Yerleşim Yerindeki Mekân Adalarından Mülhem	26
3.2.23. Yiyecek-İçecek Adalarından Mülhem.....	26
3.2.24. Yön Bildiren Adlardan Mülhem.....	26
3.3. Sayısal Veriler	26
3.3.1. Alfabetik Yerleşim.....	26

Köken ve Hikâyeleriyle KİKLARELİ KÖY ADLARI / VII

3.3.2. Baş Harflerine Göre Köy Adları Sayıları.....	26
3.3.3. Tekrar Eden Köy Adları.....	27
3.4. Köken Tasnifi.....	28
3.4.1. Sözcük Halinde	28
3.4.1.1. Türkçe	28
3.4.1.2. Arapça	28
3.4.1.3. Farsça	28
3.4.1.4. Rumca	28
3.4.1.5. Yunanca.....	29
3.4.1.6. İbranice	29
3.4.2. Söz Öbekleri Halinde.....	29
4. BÖLÜM	31
KIRKLARELİ KÖY ADLARI SÖZLÜĞÜ	31
A	31
B	44
C	48
Ç	51
D	60
E	70
G	80
H	81
İ	88
K	90
L	111
M	111
N	115
O	115

VIII / H. Özdoğan & Y. Yılmaz

P	119
S	121
Ş	130
T	130
U	137
Ü	138
Y	140
SONUÇ.....	149
KAYNAKÇA.....	153

ÖN SÖZ

Ad biliminin alt dalı olan yer adları bilimi, yerleşim yerlerine verilen adların içinde bulundukları coğrafya, etkilendikleri toplumsal yapı, geçirmiş oldukları tarihi süreçler vb. pek çok unsurun sebeplerini ve birbiriyle olan bağlarını araştırır.

Kırklareli il ve ilçelerine bağlı köylere verilen adlar bu ilin hem sosyolojik hem de etimolojik kimliği hakkında bilgi vermektedir. Ad verme sırasında yaşanan savaşlar (93 Harbi, Balkan Savaşları), bu savaşların sebep olduğu göçler, savaşlar sırasında yaşanan kahramanlıklar başlıca etkenler arasında yer alır. Bunlara ek olarak; köyün kurulduğu alanın özellikleri (ormanlık alan, çiftlik, Osmanlı zamanında dinlenme yeri, padişah mülkiyetinde bulunan arazi vb.), toprağın verimliliği (yetişen meyveler, toprak çeşidi vb.), köyde bulunan dereler, köprüler vb. pek çok etken köylerin adlandırılmasında başlıca etkilere sahip olmuştur. Bazı köyler göç sırasında göç edilen yerin adını almış, bazı köyler ise adı beğenilmediği için köy halkı tarafından değiştirilmiştir.

Göçler köylere ad vermede olduğu gibi o köyün sosyolojik oluşumunda da etkendir. Kırklareli ilinde 17 köy yerli köydür. Yani *gacal köyleridir*. Bunların dışında kalanlar ise Boşnak, Pomak, Arnavut, Bulgar göçmeni vb. çeşitlilik taşımaktadır. Toplam 161 köy bu çeşitliliği yaşamakta olan *göçmen köyleridir*.

Kırklareli'nin merkez ve ilçelerine bağlı toplam 178 köy incelenmiştir. Merkezde 40, Vize ilçesinde 24, Lüleburgaz ilçesinde 31, Pınarhisar ilçesinde 14, Kofçaz ilçesinde 16, Babaeski ilçesinde 30, Demirköy ilçesinde 15 ve Pehlivanköy ilçesinde 8 köyün adlandırılmasında hem kültürel hem de etimolojik süreçler incelenmiştir.

X / H. Özdoğan & Y. Yılmaz

Köy adlarının yapı ve içerik tasnifi yapıldığında da görülmüştür ki ad verme sürecine etki eden pek çok unsur vardır. Kişi adları, meyve adları, yapı ve mekân adları, araç-gereç adları, renk adları vb. köy adlarına esin kaynağı olmuştur. Yaşanılan göç süreci yaşam şartlarını ve güvenlik koşullarını güç hale getirmiştir, yaşanılan kahramanlıklar köy adının verilmesinde etken olmuştur.

Köy adlarının yapısı incelendiğinde Türkçe kökenli kelimelerle beraber, Arapça ve Farsça kişi adlarının ve kelimelerin yoğun olduğu, söz öbekleri ve tamlamaların, tek sözcüklerin köy adlarının etimolojik oluşumunda öne çıktığı tespit edilmiştir.

Ad, bir varlığın kimliğidir aslında. Adını taşıyan her varlık o adın özelliklerinden pek çok iz de taşımaktadır. Köylerin adlarına bakıldığında o köy hakkında ilk izlenimler, ilk düşünceler oluşmaktadır. Köylerin tarihsel hikâyeleri ve adların köken yapısı adlandırmanın birbiriyle olan bağını gözler önüne sermektedir. İçinde *pınar* geçen bir köyün hikâyesi içinde de pınarın kenarında kurulması vardır. İçinde *yığıt* geçen bir köyün yaşadıkları göçler ve zor şartlar içinde yaşadıkları bir yiğitlik ya da benimsedikleri bir yiğit vardır. Köyler, halkın kültürünü adında da taşımaktadır. Köy adları ve etimolojik yapısı, halkın yaşayışı ile birleşerek köylerin kimliklerini yansımaktadır.

Bu çalışma ile oluşan bu zincirde yer almamı sağlayan, fikirleriyle, rehberliği ile katkıda bulunan, kaynak temininde yardımcı olan değerli hocam Doç. Dr. Yakup YILMAZ'a teşekkür ederim.

Hamide ÖZDOĞAN

Lüleburgaz, 2016